

Radonmätning i flerbostadshus 18 september 2012

Vid mätning av radonhalten i bostadshus utgår man från SSM:s metodbeskrivning för mätning av radon i bostäder. Med våningsplan med markkontakt avses när ingen källare finns under markplanet, i de fallen behöver alla bostäderna på markplanet mätas. I annat fall behöver minst 20 % av bostäderna i varje våningsplan mätas. Undantag kan vara att man har ett souterrängshus med källare men marken står i kontakt med ena ytterväggen på nedre våningsplanet. I det fallet bör det nedre planet anses som ett markplan fast källare finns.

Finns det blåbetong i byggnaden behöver alla bostäder mätas som står i kontakt med golv, väggar eller tak med blåbetong. Vet man inte var i byggnaden blåbetongen finns behöver alla bostäder mätas. I de fall blåbetongen endast finns på vissa platser väljer man ut 20 % av bostäderna som finns på de våningsplan som inte har kontakt med blåbetong.

Höjden på huset eller antal våningsplan spelar ingen roll för urvalet. Inte heller vilken typ av ventilationssystem som finns. Man behöver dock vara medveten om att självdrag eller frånluftssystem kan innebära en fara att luft kan dras in från trappuppgång med eller utan hiss. Radon kan också på samma sätt sugas in till bostaden från rör genomföringar eller rörkulvertar mellan våningsplan. Mätningstrategin behöver ta hänsyn till sådana risker och flera mätpunkter kan behövas.

Urvalet av bostäder som mäts behöver vara representativt för hur radonhalten är i alla bostäder i samma trappuppgång.

Vissa bostäder har för hög radonhalt

I de fall som en eller flera bostäder på ett våningsplan visar på en radonhalt över 200 Bq/m³ och övriga bostäder i huset under 200 Bq/m³ beror behovet av ytterligare radonmätningar på vilken åtgärd som fastighetsägaren tänker göra:

1. Kommer åtgärden att beröra alla bostäderna behöver inga ytterligare mätningar göras innan radonsanering. Efter utförd åtgärd behöver kontrollmätning göras i alla tidigare mätta bostäder + övriga omätta bostäder på samma våningsplan som hade för höga radonhalter.

2. I de fall man avser att endast utföra åtgärder som påverkar det våningsplan eller de bostäder som hade för höga radonhalter måste alla övriga inte kontrollerade bostäder på alla våningsplan radonmätas innan åtgärder görs. Efter att åtgärderna har gjorts behöver alla bostäderna kontrollmätas. Skulle det visa sig att de utökade radonmätningarna visar att flera bostäder hade en för hög radonhalt behöver man bedöma om man istället ska göra en åtgärd som sänker radonhalten i alla bostäderna.

Fallbeskrivningar

Fallbeskrivning 1:

Flerbostadshus med 20 trappuppgångar, 7 våningar högt med källare och hiss...finns lätt blåbetong i byggnadsmaterialet. Vilka bostäder bör då mätas enligt Socialstyrelsen tillsynsvägledning (metodbeskrivning av radon)

Innehåller hela huset blåbetong eller att man inte vet var blåbetongen finns i huset behöver man mäta i alla bostäderna. Eftersom alla bostäder kan vara utsatta för radon. Hur radon kommer in i en bostad varierar mellan varje bostad vilket gör att det är nödvändigt att mäta i varje bostad. Det gäller även efter att man har genomfört åtgärder. I varje bostad görs minst två mätningar som vardagsrum och ett sovrum.

Fallbeskrivning 2:

Flerbostadshus med 20 trappuppgångar, 7 våningar högt med källare och hiss....finns inte lätt blåbetong i byggnadsmaterial. Vilka bostäder bör då mätas enligt Socialstyrelsens tillsynsvägledning (metodbeskrivning av radon)

Man utgår från SSM metodbeskrivning för mätning av radon i bostäder. Eftersom det är en källare så bedömer man alla plan på samma sätt. På varje våningsplan mäts minst 20 % av bostäderna. Man bör sprida mätbostäderna på varje plan jämt. Varje trappuppgång behandlas som en enhet och urvalet görs för varje trappuppgång. Misstänker man att radon dras upp i hisschaktet kan man behöva utöka mätningarna med bostäder närmast hissen, alternativt att man mäter hur hög radonhalten är i vid hissen/trappuppgången.

Fallbeskrivning 3:

Flerbostadshus med 20 trappuppgångar, 7 våningar högt med källare och utan hiss.... finns inte lätt blåbetong i byggnadsmaterial. Vilka bostäder bör då mätas enligt Socialstyrelsen tillsynsvägledning (metodbeskrivning)

Samma princip som för fallbeskrivning 2. Ett trapphus utan hiss kan ha samma skorstenseffekt som trappuppgång med hiss.

Fallbeskrivning 4:

Flerbostadshus med 3 trappuppgångar, 4 våningar högt med källare och hiss.... finns lätt blåbetong i byggnadsmaterialet. Vilka bostäder bör då mätas enligt Socialstyrelsen tillsynsvägledning (metodbeskrivning)

Likadant som fallbeskrivning 1, d.v.s. att alla bostäderna mäts.

Fallbeskrivning 5:

Flerbostadshus med 3 trappuppgångar, 4 våningar högt med källare och hiss... finns inte lätt blåbetong i byggnadsmaterialet. Vilka bostäder bör då mätas enligt Socialstyrelsens tillsynsvägledning (metodbeskrivning)

Likadant som fallbeskrivning 2. Minst 20 % av bostäderna på varje våningsplan.

Fallbeskrivning 6:

Flerbostadshus med 3 trappuppgångar, 4 våningar med källare och utan hiss. .. finns inte lätt blåbetong i byggnadsmaterialet. Vilka bostäder bör då mätas enligt Socialstyrelsens tillsynsvägledning (metodbeskrivning)

Likadant som för fallbeskrivning 2. Minst 20 % av bostäderna på varje plan.

Michael Ressner